

თბილისის XVII ტრადიციული საკრთავორისო ტურნირი

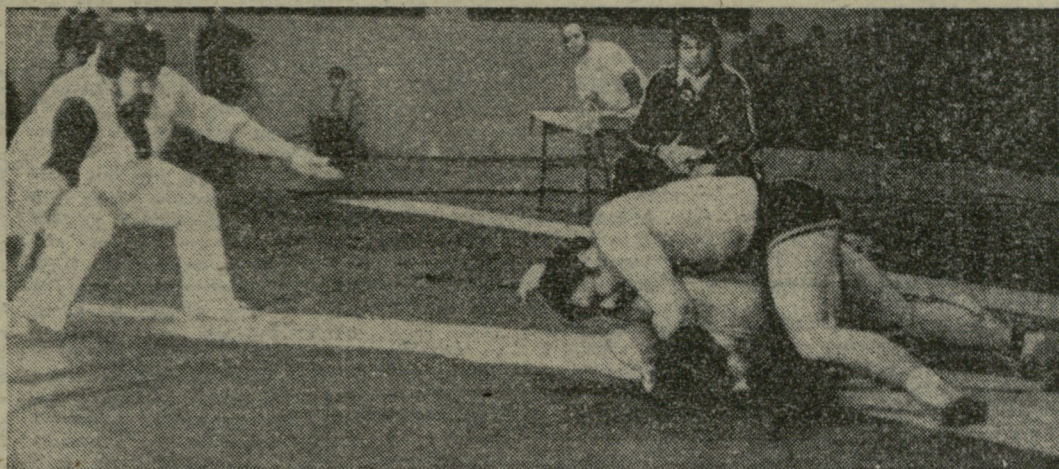
ლელო

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო
ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

№ 21 29
(6086)

1978 წ. **ქართული ენის** კვირეული
331 რა.
ფასი 3 კაპ.

გაზეთი გამოდის 1934 წლის 13 აპრილიდან

საქართველოს სპორტკომიტეტი

გამმართა საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდიუმის სხდომა, რომელიც მიეძღვნა ფედერაციის მიერ გაწეული მუშაობის შედეგებსა და მომავალ ამოცანებს.

სხდომაზე აღინიშნა, რომ საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციამ გარკვეული მუშაობა ჩაატარა სპორტის ამ ყველაზე მასობრივი სახეობის პოპულარიზაციისა და შეზღვევის ადგილობრივი თვის, მაგრამ ამავე დროს ფედერაციის საქმიანობაში იყო მთელი რიგი ნაკლოვანებანი. „ა“ კლასის მეთრეილის გუნდების, აგრეთვე, საქართველოს პირველობაში მოსპარევე კოლექტივების გამოსვლებისას წმინდა იყო არაკვალიფიციური მსაჯობის, მოთამაშეთა უზრუნველყოფის და დისციპლინის დარღვევის შემთხვევები. ფედერაციის ჯერ კიდევ ირენს ლიბერალიზმს წესრიგის დამრღვევა მიმართ, იშვიათად ამოწმებს გუნდების ფიზიკური, ტექნიკური თუ სანებისყოფი მომზადების დონეს, სუსტად ემხარება მათ მეთოდურად, პრეზიდიუმის სხდომაზე ახრი გამოთქმის სპორტის დამსახურებულმა ოსტატებმა: მ. ჯაშაშვილმა, მ. მისხმა, ბ. ჩხეიძემ, ექიმმა რ. სხანაშვილმა, საქართველოს სპორტკომიტეტის ფეხბურთის სამმართველოს უფროსმა ა. ჯაშაშვილმა, საქართველოს სპორტკომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილეებმა ნ. შარაშიძემ, მ. ქაქელიძემ.

იმის გამო, რომ საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის თავმჯდომარე ი. საყვარელიძე ხანგრძლივი დროით მივიწყებულია რესპუბლიკის ფარგლებს გარე, პრეზიდიუმმა მიზანშეწონილად ჩათვალა საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის თავმჯდომარის მოვალეობა დააკისროს გ. ჯაჭვლავას.

საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდიუმის სხდომის შედეგად შეჯამდა საქართველოს სპორტკომიტეტის თავმჯდომარე მ. შარაშიძის მუშაობა.

რევიდის მისამართი — სოფლის ფიგურაჟური კოლექტივი

სოფლის ფიგურაჟური კოლექტივების მშენებლის დაწესებულების მდგომარეობისა და კომპლექსის ნიშნისათვის მომზადების ხარისხის შესწავლის, აგრეთვე, აღიარებულ მშენებლობისა და ხაინაპრობითი ჯგუფების საქმიანობის გააქტიურების მიზნით, მიმდინარე წლის 27 იანვრიდან 20 თებერვლამდე ტარდება მეთრეილის რესპუბლიკური რიდი.

ფიზიკური კულტურისა და სპორტის საოლქო, საქალაქო და რაიონული კომიტეტების, სპორტსაზოგადოებათა საბჭოებისა და უწყებების ვალაა აქტიურად ჩაება რიდის მუშაობაში, ყოველმხრივი დახმარება აღმოუჩინონ მშენებლის რესპუბლიკური ინსპექციის წევრებს, გააანალიზონ ჩატარებული შეხვედრების შედეგები და მიიღონ კონკრეტული ზომები შექმნილი ნაკლოვანებებისა და დარღვევების აღმოსაფხვრელად.

დაუდალაკი შრომის ნაყოფი

როსაში სირუმა, მსაჯები მაგიდას მოსხდომიან, მიმდინარეობს კენჭისობა, რომელმაც თბილისის XVII საკრთავორისო ტურნირის პირველი ლის წყვილები უნდა გამოავლინოს. დიდი ჯერ ისევ ბნელოდა, როცა შეიქმნა აიწონენ, ასლა მოსამადგელი პერიოდის მეორე ეტაპი... ჯგუფების მთავარი მსაჯი, საქართველოს სპორტკომიტეტის ჭიდაობის სამმართველოს უფროსის მოადგილე იყო ყვარულაშვილი ყუთიდან კენჭს უღებს, აკვირდება და „თორმეტი“ — აცხადებს. ეს ნომერი მსოფლიოსა და ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონს ლევან თვლიაშვილს ერგო. ოთახში მსოფლიო გაიბნენ ჩურჩული, აინტერესებოთ ვინ იქნება ლევანის პირველი მეტოქე გ. ყვარულაშვილი მეორე კენჭის ამოსაღებად ემზადება.

ჩემპიონის ტვირთი... ლევან თვლიაშვილმა სულ რაღაც ერთი წლის წინ გამოცვალა „ამბულა“ — მეორე საშუალო წონიდან კენჭშიმეში გადავიდა და უნდა ითქვას, რომ მოუხედავად არასასარბიელო დებიუტისა, მაინც უცებ დაიბრუნა ჩვეული ფორმა. ამაზე შარშან, 5-9 დეკემბერს, ირანში შან-არიაშვილის თასზე გამართულ საერთაშორისო ტურნირში მისი ბრწყინვალე გამარჯვებაც მეტყველებს. თუმცა ისევ კენჭისყრას მიეუბრუნდები.

...მთავარი მსაჯს უკვე ხელში უჭირავს მორიგი კენჭი და რიცხვ „თერთმეტი“ ცოტა არ იყოს გაოცებული დასტკერის — იგი სწორედ ბისულთანოვის საკუთრება აღმოჩნდა. მამასე, ლევანის პირველი მეტოქე სსრ კავშირის, ევროპისა და მსოფლიოს ჩემპიონი ასლანბეგ ბისულთანოვი...

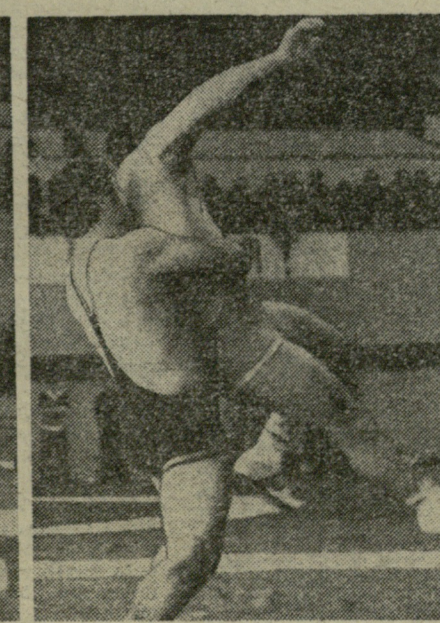
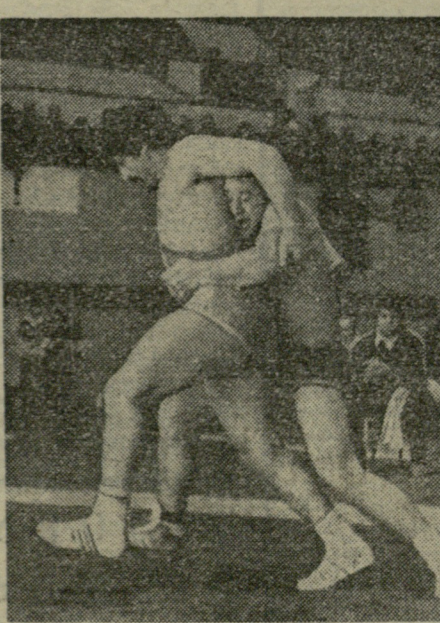
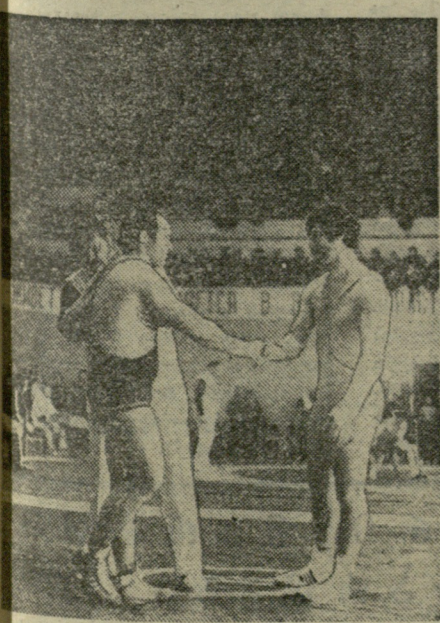
არგუნა. ტრისტანი ამ შეხვედრაში პასიურობდა და სამი გაფრთხილების შემდეგ შეჯიბრებიდან მოიხსნა. ირანელმა მეორე წრეში გ. რაგიმოვს (სსრ კავშირი) სძლია და შეჯიბრებას მხოლოდ ერთი საჯარიმო ქულით აგრძელებს. აბსაფა კი ზედმედ დრო დამარცხების გამო სულ გამოეთიშა ტურნირს (მეორე წრეში მან მსოფლიოს ჩემპიონ რომან დიმიტრიევთან იწვინა მარცხი). ამავე წონითს კატეგორიაში წარმატებით ასპარეზობს საბჭოთა კავშირის ნაკრების წევრი ზაირი კასაბიევი, რომელსაც ორი შესხვედრა აქვს მოგებული. ოთხი საჯარიმო ქულით ასპარეზობს საქართველოს წარმომადგენელი ნარიმან ჯაფარიძე.

ანზორ კაპანაძემ (52 კგ) ტურნირის პირველ დღეს მაყურებელი მოხიბლა. მან აშკარა უპირატესობით (20:3) დაამარცხა ირანელი რაშიდ ფარხადი, სოლო პურუ გამბოლდთან (მონოლეთი) წმინდა გამარჯვებას მიაღწია. ანვეე საჯარიმო ქულების გარეშე ასპარეზობენ ბულგარელი დიმიტრი ფილიპოვი და ალექსი ივანოვი (სსრ კავშირი). ანდრო სულაქველიძე ოთხი საჯარიმო ქულით აგრძელებს შეჯიბრებას.

კარგი შთაბეჭდილება დატოვა გივი ქეჩიძის (57 კგ) გამოსვლა, რომელმაც პირველ წრეში აშკარად სძლია ითხვე კლიმჩაკს (ჩეხოსლოვაკია). ელექტროტალბოზე ერთიმეორის მიყოლებით ინიფობდა ციფრები: 4:1, 7:1, 9:1, 11:1 და ბოლოს, 4 წუთსა და 30 წამში წმინდა მოგება! აშკარად გამორჩეულა მსოფლიო თასის მფლობელი გურგენ ბაგდასარიანი (სსრკ), რომელსაც ორი შესხვედრის შემდეგ მხოლოდ ერთი საჯარიმო ქულა აქვს. როცა მსაჯებმა სალირებზე ერთდროულად გამოიძახეს მსუბუქი წონის (62 კგ) მოჭიდავეთა წყვილები — ემანუელ რადუ (რუმინეთი) — ბადრი სარდანიშვილი და შერაბ სითარიძე — იუპუს სარე (თურქეთი), მაყურებელი დაინა — ჭიდაობის ქართულ გულშემატკივრებს, ბუნებრივია, ორივე შესხვედრა თანაბრად აინტერესებდა. მითუმეტეს, რომ ბადრიძემ და შერაბმა იღეთების კორიანტული თავბრუს დაახვეს მეტოქეებს და მაყურებელსაც ერთი სალირიდან უნებურად მეორისკენ გაურბოდა თვალის (სწორედ ისე, პინგ-პონგის ბურთს რომ შესტკეირიან სოლმე). ამას ისიც დაერთო, რომ ქართველმა ფალანგებმა თითქმის ერთდროულად გადაიყვანეს მეტოქეები ხილზე და დაძაბულობამაც ერთიორად იმატა. ბოლოს რუმინელი, როგორც იყო, დაუძვრა სარდანიშვილს, მაგრამ თურქმა იუპუს სარემ ეს ვერ მოახერხა და 4 წუთსა და 28 წამში ორივე ბეჭებით შევხო ხალიჩას. სულ რაღაც სამიღვე წუთის შემდეგ კი სარდანიშვილმაც იხეიმა წმინდა გამარჯვება.

...მსულთანოვი! — ხუმრობით მასს ვიდაცა, მსაჯებს ეღიბებათ — ლევან იცის, ლევანი მოუთმენლად მასს ასლანბეგ ბისულთანოვთან შესხვედრას. მან სომ შარშანდელი დამარცხებისთვის „შური უნდა იძიოს“.

თბილისის საერთაშორისო ტურნირზე თორმეტი კენჭის 160-მა მოჭიდავემ მთიყარა თავი. ჩამოვიდნენ ბულგარელები, რუმინელები, გერ-ის, აშშ-სა და ჩეხოსლოვაკიის წარმომადგენლები, უნგრელები, კუბელები, ირანელი, თურქი, მონღოლი და პოლონელი სპორტსმენები. მოწვეული იყვნენ იაპონელი მოჭიდავეებიც, რომლებმაც გურგენი მისთვის გამო შეჯიბრებაში მონაწილეობა ვერ მიიღეს. ჩვენი რესპუბლიკის წარმომადგენელს, სოსუმელ ტრისტან აბსაფას (48 კგ) პირველსავე შესხვედრაში არ გაუმართლა — მას კენჭისყრამ ძლიერი მეტოქე ირანელი ჰასან როსტგუ

რის ექვსი სსრ კავშირის ნაკრების წევრი, ძალზე საინტერესო იყო და მიზიდველ ბროლაში ჩატარდა. თბილისელი ტანმოვარჯიშის ირინე გაბაშვილის წარმატება მით უფრო სასიხარულო და თვალსაჩინაა.

ტანვარჯიში ირინე გაბაშვილი პრიზიორია

მოსამოვის კრილია სოვეტოვის სპორტის სასახლეში დამთავრდა მხატვრულ ტანმოვარჯიშითა ტურნირი მსოფლიოს აბსოლუტური ჩემპიონების. ლ. საინკოვას, ე.

კარბუნიანს, გ. შუგუროვასა და დერიუგინას პრიზებზე. თვითონ ეს სპორტსმენები (გარდა დერიუგინას) მონაწილეობდნენ შეჯიბრებაში, ოღონდ როგორც მსაჯები.

ორი დღის შეჯიბრების შემდეგ გამარჯვა სსრ კავშირის დამსახურებული მწვრთნელის ა. დერიუგინას აღსაზრდელმა კიეველმა გ. სედიბმა — 37,4 ქულა. II ადგილზე გავიდა ვოლოგრაძელი ე. ტომასი — 37,3, ხოლო მესამე იყო თბილისელი ი. გაბაშვილი — 37,0. შეჯიბრება, რომელშიც 23 სპორტსმენი მონაწილეობდა, მათ შო-

რის ექვსი სსრ კავშირის ნაკრების წევრი, ძალზე საინტერესო იყო და მიზიდველ ბროლაში ჩატარდა. თბილისელი ტანმოვარჯიშის ირინე გაბაშვილის წარმატება მით უფრო სასიხარულო და თვალსაჩინაა.

მთელი ცხოვრება — სპორტს!

ყველაფერი სიყვარულით იწყება. თუმცა, ერთი ადამიანი, ის, რასაც ღრმად და ენერჯიკულად შეაღწევეს, არ შეიძლება შენეულად, შენი არსებობის და ყოფის ნაწილად, შენი არსებობის აწარად არ იქცეს. ახე ყოფილა და იქნება. ასე ამისთვის და ამაღ არის კაცი განიანო. სხვათადად ქალის მოიცივდა და ადამიანთა მოღმას, არც სიკეთე იქნებოდა, არც პროგრესი, აწროვებოდა და მცდელობაც ფუჭ ტვირთად ექცეოდა კაცობრიობას.

დრო მუხთალიაო... მართლაც ხაოცრად სწრაფად გარბის — ერთს კი მოიხედავ და, ეს ამოღენა გზა უკან დაგრჩენია. დადენანება, როგორ არ დაგენანება, მაგრამ თუ იქ, წლებს სიგრიბის სავალზე შენს ნაწარმსა და ნაოფლარს ვერსად მოკრავ თვალს, სინაული ტკივილად გექცევა, ქვეყნაც მოგძულდება, საკუთარი თავიც. არავისთვის ყოფილხარ, არავისთვის ყოფილხარ, ტყუილად, სულ ტყუილად გითვლია ეს გზა.

კარგი და ცუდი, სასარგებლო და უსარგებლო საქმე არ არსებობს, ყველაფერი კარგია, რასაც გულსა და სულს მისცემ — ისიც ხომ იმივეთ გამბრუნებს!

ფიზიკულტურა და სპორტი. დღეს აღმათ უადგილოა მის საპროცესზე საუბარი, აღმათ უადგილოა

იმის მტკიცება, რა იყო და რა იქნება ის ადამიანებისთვის.

კაცმა რომ თქვას, ვერაფერი სასიამოვნოა ამ ორჯერ ორივით ცნობილ კემპარტეზზე საუბარი, მაგრამ...

ჩვენ ყველას გვინდა კერპები კავალით თაობა გავუზარდოს, სწავლაც შევძლოს და გარჯაც, სიკეთეშიც გამოვადგე ქვეყანას და პირშიც. ყველას გვინდა ჩემბიონებიცა გვყავდეს და რეკორდსმენებიც — ეს ჩვენი სიამაყეა, ჩვენი სახელია. მაგრამ ყველაფერს გაზრდა სჭირდება, მოვლა და მზრუნველობა სჭირდება, მებაღე სჭირდება ძირგამაგრებელ თაობას!

მწვრთნელიც მებაღეა — ათობით ნერგი აქვს დასარგველი, მოსავლელი და გასაზრდელი, ყველას უნდა მიხედოს, სითბო და ყურადღება არ მოაკლოს. აქა-იქ განსაკუთრებულიც გამოარჩიოს — მტრის თვალის დასაქნებად, მოყვრის გასაზრებლად და ანაზის ქვეყნიერებას.

მთელი ცხოვრება — სპორტს! — ბევრი გვყავს კი ისეთი, ეს სამი სიტყვა ამაყად სათქმელად რომ გამოადგეს? არც ისე ბევრი. სამწუხაროდ ასეა, და ჩვენი შეპირების ერთ-ერთი მიზნაც ეს არის.

მწვრთნელი... ეს სახელი ბევრს შექმნილ ეტარებინა, ბევრი ვალდებულიც იყო, ქართულ სპორტს კი

სულ უფრო უკირს მათი მოძენა, ვინც შეპირებულს, ვაუკაცობას აწავლის დაუფრთხიანებელ თაობას, ვინც ნებისყოფის სიმტკიცეს შესძენს, გაძღვებასა და მიწაზე მყარად დგომას შეაჩვევს ძველგამაგრებულ ბიჭებსა და გოგონებს, ვინც ერის შვილებად გაზრდის ქვეყნის ხვალისდელ საყრდენსა და იმედს. ამ დროს კი ისინი, ვისაც პირველყოფილს ევალება, ვინც სამისოდ არის მოწოდებული, ქულს იხურავს და მიდის...

მნელია, ძალზე მნელია მწვრთნელი, მაგრამ რაღა იოლი? — საკუთარ ნაქუქში ჩაკეტვა, მხოლოდ საკუთარ ტავზე ზრუნვა, ყველაფრის ზერღვევით კეთება და განსიარული. ასეთებს პატინაცეში სხეულები კი აქვთ, მაგრამ სულთაან არიან უკაცრავად. თუმცა, რა, იმათ ბრწყინვალა სიკარგიულები, მდღეროვებიც შეკვით და დროც იმით უნდას სამაგიეროს, რომ გამოუსადეგი ნარჩენებით მოიშორებს გზიდან, ისეთსავე სიკარგიულში ჩაუბახებს.

ქულს იხურავენ და მიდიან... სხვათა აქეთს საკეთებელი, თვითონ მომადებული პატინით სარგებლობენ, კარგადაც ეწყობიან. სხვისა არ ვიცო, ყოფილ სპორტსმენტთა ვაჭრობის სფეროში საყოველთაო გადასახლება კი ორი და იქნება სამი ათეული წლის ჩვევაღ, „სასა-

ხელი“ ტრადიციად იქცა. განა რა დასაწუნია ეს სფერო, მაგრამ იქაც საქმის სტეილოსტები, პირველ რიგში საქმის მკოდნენი არიან საქონი. მოწოდებით სპორტსმენტსა და განათლებით მწვრთნელს დახლისა არც რამე გაუგებია და არც ესაქმება.

ამას შენ გეუბნები, ყოფილო სპორტსმენტო, ხახელოვანო, ლამაზუდიანი დილობი, ფიზიკულტურის ინსტიტუტის დილობი რომ გიღვევს ჭიბეში!

ვიცი, საკმაო ოფლი ღვარე, ბევრიც ექვამე. თუმცა აგინაზღაურდა კიდეც — სახელი დაიღვე, რწმენა შეიძინე, ხალხის სიყვარული მიიგი; შენივე თავის შეცნობის უნარი მიიმადღვე.

შენ მოგმართავ ყოფილო სპორტსმენტო, ყველაფერი ერთად რომ შეგკარი — და დავიწყების გულში უკარი თავი, იოლი გზა რომ ირჩიე, ღამურობა რომ ინდომე, საქევი დღეკეთილობისთვის კაცური ტვირთი რომ დააგდე და თბილადილს მიუტკევი.

რა პასუხს აძლევ ქვეყანას, ხალხს, მასწავლებლებს, ამდენი ამაგი რომ დაგდეს, ვისთვის ან რისთვის ინახვ ცოდნას, მისხალმისხალ, მოთმინებთა და რუღუნებით რომ აგროვებდა შენი შენი მწვრთნელი და მასწავლებელი. და ბოლოს, რას ეუბნები, რაზე ფი-

ქრობ, როცა მარტო რჩები საკუთარ თავთან. ხომ გაგონდება იმედებისა და მარცხის, გამარჯვებებისა და სინაულის წუთები, დღეები, წლები... უთუოდ გიხმობს ნაცნობი დარბაზი, სტადიონი ან მილიკი — შენივე ოფლით მორწყული... ნეტავ რასა გრძნობ, როცა სტუდენტობის შესტეკი ბრძოლებს, რომლის მოწაწილობა და სულსისამდგემლიც ერთ დროს თვითონვე იყავი. არაფერს გეუბნება გული, არ გეთვლება? საეჭვოა, რადგან იქ, სარბილზე დასტოვე ყმაწვილკაციური ოცნებების, ფინისა და რაღაც მებრძოლს სწრაფის წლები, სპორტს შეაღვი ახალგაზრდული ენერჯია. იმის დაეწყება კი, რაზედაც ჭავა გაიწვია, ასე უბრალოდ, უმტკიცესულოდ არ შეიძლება. იმ დარბაზებსა და სტადიონებზე ახლა წვილიკანება ბიჭუნები დარბაზი, იმათი ვალიც გაქვს...

ნათქვამია, ერთი ბალის გაშენებას მთელი ცხოვრება უნდაო. მთელი ცხოვრება სჭირდება, რაგინდ საქმეც არ უნდა იყოს, თუ კეთილია ის, თუ წაყოფს გამოიღვეს, თუ გამრავლებდა... იმ ჩვენი ცხოვრების ბაღშიც, ხვალისდელი დღის ძალასა და ძლიერებას რომ ვასარებთ, უამრავი ახალი ნერვაა. ათი, ასი, ათასი მომწველი, მზრუნველი, პატრონი სჭირდება იმ ბაღს!

ქალბები უთანასწორო იყო

საპარტიკალოს პროფკავშირთა ფაქტორის სპარტაკიადა

წლებადედა ზამთრის სპარტაკიადამ ერთეულ დავგანახა, რომ სპორტსოვადობათა საბჭოები ძლიერი მოთხილამურების აღზრდისთვის სათანადოდ არ ზრუნავენ, სისტემატურად არ მუშაობენ ახალგაზრდებთან, რომლებიც მხოლოდ შეგობრებების მოახლოებისას ავირდებოთ. ისინი სპორტსმენტთა 2-3-კვირიანი (ზოგჯერ არც ამისთვის იწუხებენ თავს) შეკრებები კმაყოფილებიან და როგორც კი ფონს გაუღენ, მომავალ სტარტებამდე სათხილამურო სპორტის არსებობაც ავიწყლებათ და სპორტსმენტებიც.

ერთადერთი, რაც ამ ტურნირის დადებით მოკლულად შეიძლება ჩაითვალოს, სპარტაკიადამ „ვოლნიის“ მონაწილეობა, მაგრამ უნდა ითქვას: თუ „ვოლნიის“ რესპუბლიკურმა საბჭომ შეძლო ამ მიმართებით ნაბიჯი წინ გადადგა და მარტო მორბენლები კი არა, სათხო-მოთხილამურეც გამოეყვანა, რატომ ვერ მოახერხა ეს უფრო ძლიერმა ორგანიზაციამ — „ლოკოსიტივის“ სახელო საბჭომ, რომელსაც ზამთრის სახეობების განვითარების მერა შესაძლებლობები აქვს — რეკონსტრუქცია კომპლექტები თოვლიან რაიონებშიც უყავს.

სამწუხაროდ, დიდ დაინტერესებას არც „განთავის“ ცენტრალური საბჭო იჩენს. მართალია, ეს საზოგადოება, მისი ფიზიკულტურული ორგანიზაციები პროფკავშირების დარგობრივი რესპუბლიკური კომიტეტების დახმარებით ბაკურიაში ყოველწლიურად აწყობენ ჭანბათელობის სპარტაკიადებს (ეს თავისთავად შესანიშნავი ღონისძიებაა), მაგრამ დიდი სპორტისთვის ეს როდი ემარა.

„განთავის“ პროფკავშირების ზამთრის სპარტაკიადებში მუდამ უხეიროდ გამოდის, იგი ახლაც ოთხ გუნდთან შეჯიბრებაში 302 ქულით IV ადგილს ვერ ასცდა და ერთადერთ გუნდურ სპორტის ადგილს დასჯერდა — რბენებში „კოლმეურნისთან“ (470 ქულა) 261 ქულა წავაო და II ადგილი მოიპოვა, სათხო-სათხილამურო სპორტში გამარჯვებულ „ბურევესტნიკს“ (232 ქულა) 139 ქულით ჩამორჩა და IV ადგილზე გავიდა. „მფრინვე მოთხილამურეთა“ შეჯიბრებაში არც მას და არც „ბურევესტნიკს“ მონაწილე (ალბრას

ვამბობთ გუნდებზე) არ ჰყავდათ (?).

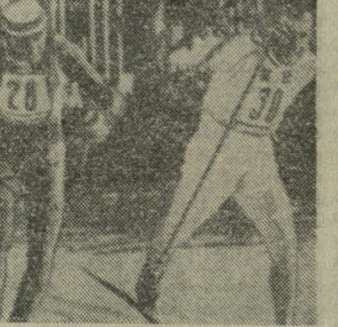
ცხადია, ეს ფაქტი კარგად არც „ბურევესტნიკს“ ახსიათებეს; საერთო გუნდურ ჩათვლაში სტუდენტთა საზოგადოებების მერ III ადგილის დაკავება ვერაფერი წარმატებაა, რადგან მებრძოლი ახალგაზრდობა ძირითადად სწორედ რესპუბლიკის უძაღლეს სასწავლებლებში თავმოყრილი. საჭიროა ფინანსებისა და სპორტის კათედრების დახმარებით მათი დარჩევა და რეგულარული ვარჯიში, რასაც სტუდენტობის განმრთვლების განმეორებისთვის ზრუნვაც მოითხოვს.

სპარტაკიადისთვის ცველზე უკეთ მომზადებული მინც „კოლმეურნი“ აღმოჩნდა, მისმა სპორტსმენტებმა ტრამპლინიდან ხტომაც მოიგეს და საბოლოო ჯამში II ადგილზე გასული „სპარტაკი“ (543 ქულა) 298 ქულით ჩამოიტოვეს.

არც პირადი შედეგები იყო სახარბილო. საქართველოს ნაკრებს, რომელშიც მარტო სსრ კავშირის ხალხთა ზამთრის IV სპარტაკიადში უნდა სცაროს ძალა, პროფკავშირული სპორტსაზოგადოებები სათხილამურო სპორტში მინც აღაინც ბევრს ვერაფერს არგებენ.

სპარტაკიადის ბოლო დღეები ესტაფეტებსა და გვიანტურ სლალომში ქალების შეჯიბრებას დაეთმო. ამ დღეს კობტავარზე განაცხადების მიხედვით ცხრა სპორტსმენი უნდა გამოსულიყო. ოთხმა მათგანმა არც თუ მწელ ტრასაზე დაშვება ვერ გაბედა. საბოლოოდ ქალთა შორის აქაც ს. ნასყიდაშვილიმა („ბურევესტნიკი“) იმარჯვა. მომდევნო ადგილებზე გავიდნენ მ. ცარიტოვა („კოლმეურნი“) და ა. ორლოვსკია („განთავის“). გოგონათა შორის გამბედაობა მარტო მ. კოხანაშვილს („ბურევესტნიკი“) ეყო და I ადგილიც მას დარჩა.

ქალთა შორის 4x5 კილომეტრზე ესტაფეტის სტარტზე „ბურევესტნიკი“ არ გამოცხადდა, „ვოლნიის“ კი დისტანციაზე ბრძოლა შეწყვიტა. ამან საქმე გაუადვილა სხვებს, რომლებსაც ახლა უკვე გარანტირებული ჰქონდათ სპორტის ადგილები. „კოლმეურნი“ კვარტეტს (მ. კოლმეურნი, ლ. ვლასოვა, ლ. გუბანოვა, ნ. ბალაშვილი — 1:21.12), მეორე პრიზიორი — „სპარტაკი“, 14 ქულითა და 13 წამით ჩამორჩა, ხოლო „განთავის“ — ნახევარ საათზე მეტით.

დაახლოებით ასეთი სურათი იყო ვაუთა შორის 4x10 კილომეტრზე ესტაფეტაში. განსაკუთრებით მხოლოდ ის გახლდათ, რომ ამჯერად ხუთივე გუნდმა ფინიშამდე გაძლიო, თანაც „ბურევესტნიკს“ და „ვოლნიის“ შორის III ადგილისთვის უშეღავათო ბრძოლა გაჩაღდა. საბოლოოდ სტუდენტებმა მეტრებს 1 წუთით აჭობეს და საპრიზო ადგილი დაიკავეს, მაგრამ „სპარტაკთან“ (2:20.17) 25 წუთით წააგეს, ჩემპიონს — „კოლმეურნი“ კოლმეურნი (მ. გოლობათი, გ. გულბანი, რ. ზედგენიძე, ლ. სოლოანი) კი თითქმის 40 წუთით ჩამორჩნენ, „კოლმეურნის“ კვარტეტმა 40 კილომეტრის გავლა 2:06.24 მოახდინა, „განთავის“ კი ამისთვის 2:58.04 დასჭირდა (!) როგორც იტყვიან, კომენტარები ზედმეტია!

სსრ კავშირის ხალხთა ზამთრის IV სპარტაკიადამდე საქართველოს მოთხილამურეებს ერთი გენერალური რეპეტიცია — რესპუბლიკის ზამთრის სპარტაკიადა მოელოთ, მაგრამ არ გველოთ მანამდე სპორტსმენტთა მომზადებაში რაიმე ხელშეწყობის სასიკეთო ძეგრი მოხდეს, ვინაიდან საამისოდ დრო აღარ არის. სამაგიეროდ, საკავშირო სტარტადე დარჩენილი პერიოდი მაქსიმალურად უნდა იქნეს გამოყენებული.

საქართველოს პროფკავშირული სპორტსაზოგადოებების სპარტაკიადის ორგანიზებულად ჩატარებას დიდად შეუწყობ ხელი საქართველოს სპორტკომიტეტის დახმარებამ და განსაკუთრებით ამ კომიტეტის სპორტის ზამთრის სახეობების განყოფილების უფროსის, საკავშირო კატეგორიის მსახი ა. კალინინის ზრუნვამ.

მეტად საინტერესო და დაძაბული გამოდგა იუნორების 15 კილომეტრზე რბოლა. შეჯიბრების ბედი გადაწყვიტა ერთმა წამმა, რომლითაც 18 წლის ნ. მიტინმა (49.38.0) თანატოლსა და თანაგუნდელს რ. ზედგენიძეს (კოლმეურნი) აჭობა, კარგე შედეგი ჰქონდა სპარტაკელ ნ. დაკონაშვილსაც, რომელიც მიტინზე და ზედგენიძეზე 5 წლით უფროსია, მან დისტანციის გავლას 50 წუთით და 37 წამით მოახდინა.

ნ. ნათაძე, საკავშირო კატეგორიის მსახი, ბაკურიაში.

სტუდენტური პრელაბების დღეები

დაღმა სტუდენტური არდადეგების დღეები, საინტერესო შეხვედრებისა და სპორტული სტარტების დრო, სტუდენტ ქალიშვილებსა და ქაბუეებს მოუხმობს სპორტული მოედნები და დარბაზები, ცისფერი ბილიკები და დათოვლილი ფერდობები. დაძაბული სასწავლო სემესტრის შემდეგ, როცა უკან რჩება სესიებთან დაკავშირებული მდელაზარება, მართლაც რომ სასიამოვნოა სპორტული პაექრობა, მეგობრობით და მშვერალი სულისა და სხეულის გაკავება-გალაღობა.

როგორ გამოიყურება საარდადეგო სპორტული კალენდარი? სად და რაიმე ასპარეზობებში ვიხილავთ სტუდენტ სპორტსმენტებს? აი, ამ კითხვებით მიმართა ჩვენმა კორესპონდენტმა „ბურევესტნიკის“ რესპუბლიკური საბჭოს თავმჯდომარეს, სპორტის დამსახურებულ ოსტატს ნუგზარ ასათიანს.

— პრელაბების პერიოდში სტუდენტთა შორის ფიზიკულტურულ-სპორტული მუშაობის განაღდება ჩვენი საქმიანობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი უბანია, — გვითხრა ნ. ასათიანმა, — ვგედილობთ ჩვენს ქალიშვილებსა და ქაბუეებს აქტიური დასვენების, ჯანმრთელობის განმტკიცებისა და სულიერი ზამთრის სპარტაკიადის მომზადების საფუძვლიანობაში. 25 თებერვლიდან ბაკურიაში მუშაობას შეუდგა სპორტულ-გამაჯანსაღებელი ბანაკი, სადაც რესპუბლიკის უმაღლესი სასწავლებლების 200-ზე მეტი სტუდენტი დაისვენებს, სპორტული ოსტატობის დონეს აიმაღლებს. იქვე მიუწყობა ჩვენი საზოგადოების პირდაპირი პირველობა სპორტის ზამთრის სახეობებში. არდადეგების დღეებში მასობრივ ხასიათს მიიღებს მშდ კომპლექსის ნორმატივების ჩაბარება. საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის საფურაო აუნის ცისფ-

ბი მილიკები მთლიანად მშდ-ის ჯგუფებში გაერთიანებულ ფიზიკულტურელებს დაეთმობათ.

მრავალფეროვანი და საინტერესო სპორტული დონისძიებების კალენდარი. არდადეგების პერიოდში ჩატარდება „ბურევესტნიკის“ რესპუბლიკური საბჭოს პირველობა ფარეკობასა და სპორტულ ტენარჯიშში. კლასიკური სტილის მოჭიდავეთა ნაკრები მონაწილეობას მიიღებს ცენტრალური საბჭოს პირველობაში. ჩვენი წყალბურთელები, ფრენბურთელები და ხელბურთელები ქალ-ვათა კოლმეტივები უკვე ჩაენდნენ ვიწრო წოდებულ ზამთრის არდადეგების პირის ტრადიციულ გამათამაშებაში. თბილისის უნივერსიტეტის მძლეოსნები მოსკოვის, ლენინგრადისა და ტარტუს უნივერსიტეტების ნაკრები კოლმეტივების სამატირო შეხვედრაში სასპარეზოდ მოსკოვში გაემგზავრებიან, მხატვრული ტენარჯიშის ოსტატები გი. ჩვენი ქვეყნის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 10 სასპორტის გუნდთან ერთად ლენინგრადში გაემოღვენ.

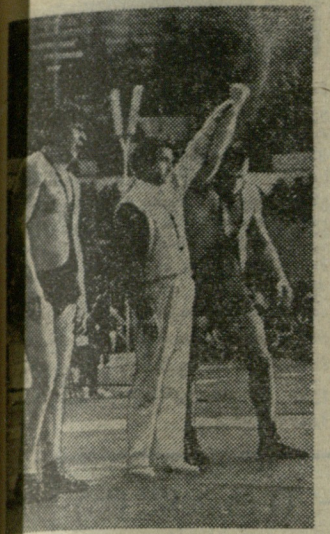
29 იანვრიდან 5 თებერვლამდე თბილისში ჩატარდება სამედიცინო ინსტიტუტის საკავშირო სპარტაკიადის ფინალური შეხვედრები ფრენბურთში, სადაც თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის ვაგთა გუნდიც გაემოვა.

მრავალ რესპუბლიკურ თუ საკავშირო შეჯიბრებაში იასპარეზებენ საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის მძლეოსნები, ფრენბურთელები, მხატვრული ტენარჯიშელები და სპორტის სხვა სახეობათა წარმომადგენლები... ერთი სიტყვით, ჩვენს სტუდენტ ახალგაზრდობას არდადეგების დღეებში კარგი შესაძლებლობა ექნება გამოსცადოს მკლავისა და მუხლის ძალა, აიმაღლოს სპორტული ოსტატობის დონე, კიდევ ერთხელ მიიღოს ფიზიკულტურასთან, სპორტთან ურთიერთობის სიამოვნება, რომ შემდეგ განსაზღვრული ენერჯიით შეეძლოს მყინურების მწვერვალზე.

სამინარი მართვი ჩატარდება

როგორც ცნობილია, ზაფხულის არდადეგების დადგომისთანავე პოიონტური და გამაჯანსაღებელი ბანაკები სისხლსავეც ცხოვრებას იწყებენ, რაშიც ფიზიკულტურულ-სპორტულ საქმიანობას ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს. უკანასკნელ პერიოდში განსაკუთრებული ყურადღება მიექცა, ბრუნებ, ბანაკებში ცურვის სწავლებას, ამასთან დაკავშირე-

ბით, მიმდინარე წლის 20-26 მარტს საქართველოს ფიზიკულტურის ინსტიტუტში ჩატარდება ბანაკებში წამსვლელ ფიზიკულტურის მასწავლებელთა და ცურვის სპეციალისტთა მომზადებელი სემინარი. მსურველებს ცნობისთვის შეუძლიათ მიმართონ ფიზიკულტურის ინსტიტუტს (ი. პაპუკვიასი პრ. ნ. 49) ანებულ კელაოფაკციის აშღლების მუდმივმოქმედ კურსებს.

დაუღალავი შრომის ნაყოფი

დასასრული

ბირველ ქვესაშუალო წონაში (68 კგ) დავით გიგაურმა ადგილად დაკარგა რუბინული ლაიოში შანდორის (25:4), ხოლო როსტომაშვილ-კოტორევილის შეხვედრა ამ უკანასკნელის გაბრუნებით დამთავრდა — (12:9).

რუსლან ბადალოვთან (სსრკ) შეხვედრაში ქულებით გაიმარჯვა გიორგი მაქარაშვილმა.

მაყურებელს მუდამ აინტერესებს ოლიმპიური და მსოფლიო ჩემპიონების სექციონად აღიარებული ფაიფაინთა ხელვა. თბილისის ტურნირში მსოფლიო 10 ჩემპიონის მონაწილეობა და, რასაკვირველია, ტიდაობის გულშემატკვრელები გულისფანქვალთ ელოდებიან მათ გამოსვლას. სწორედ ამიტომ, როდესაც ხალიჩაზე ოლიმპიური თამაშებისა და მსოფლიო ჩემპიონის ივანე არიგინი (100 კგ.) და რუმინელი კარგად მუშაობს გამოიხატეს, დარბაზში სული განაბა. იარიგინმა კლასიკური სტილიში ჩაატარა შეხვედრა, დახვეწილი იღვთებით გააბარა მეტოქე და 27 წუთსა და 38 წამში წმინდა გამარჯვებას მიაღწია. საინტერესოდ წარიშვალა თბილისელი მალხაზ მერმანი-ნიშვილისა და ჭაბუკა შორის მსოფლიო ჩემპიონის, 19 წლის მაგომედ მარბიშვილის შეხვედრა. გაიმარჯვა თბილისელმა (5:4). ასევე ქულებით მაგომედ შეხვედრა რამ ხუტაბამ (საქართველო) პართოდ ბიუენერთან (გდრ). ამ წონაში, როგორც მოსალოდნელი იყო, ყველაზე დაძაბული და საინტერესო მინიჭ ლევან თედიაშვილისა და ილიაბეკ ბისულთანოვის შეხვედრა გამოდგა — იგი მართლაც რომ ერთიანირდა ღირდა. ლევანმა არც ერთი ტექნიკური ქულა არ დაუთმო თავის პარტნიორს, ფიზიკურად ძალზე უფრო მეტოქეს. ამ შეხვედრაში გაიმარჯვა ლევანის ის შესაშური თვისებები — გამოცდილება, უხადო ტექნიკა და ბრწყინვალე ტექნიკური ახერხებები, რომლებმაც იგი ხუთჯერ მსოფლიოს, ხოლო ორჯერ ოლიმპიური თამაშების კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე აიყვანა. თუმცა პირველი ქულა წუთზე, როდესაც ლევან თედიაშვილმა მაგომედმა გააფრთხილეს, უნებურად გაგვიანდა აქვ ლონდონის მშვენიერი მოთხრობა „ზორცის ნაჭერი“, სადაც ახალგაზრდა მოკრივე სენდელი მარბიშვილს გამოცდილ, მაგრამ უკვე ხალიჩასულ ტომი კინეს. საბედნიეროდ შედარება უადგილო გამოდგა, რადგან ლევანმა შეხვედრა ბრწყინვალედ ჩაატარა, მეტოქე — 8:1-ზე დაამარცხა და ფართული, მაგრამ მტიცი იმდენი ჩაგვიასხა იმისა, რომ ორი წლის შემდეგაც ჩვეული ოსტატობით იასპარეზებს მოსკოვის ოლიმპიური თამაშებზე.

საინტერესოდ წარიშვალა ევროპისა და საჭოთა კავშირის შარშანდელი მსოფლიო ტურნირის ჩემპიონის ნოდარ მოლაბაძისა (მძიმე) და სექტემბერული მსოფლიო პარაკეტის შეხვედრა. პირველივე წუთზე ნოდარმა სამი ქულა დაითვა მეტოქეს, შემდეგ კი ანგარიში თანაბრად იზრდებოდა — 4:0, 4:1, 5:1. პარაკეტმა პასურობას მიმართა, მაგრამ მალე მსარეისგან სამი გაფრთხილება მიიღო და ხალიჩა დატოვებულმა დასტოვა. ნოდარ მოლაბაძეს ალბათ ევროპის პირველობაზე უკვე გამოსვლა და ნამდვილად სანაშაუროს დაუდლაკი, მიზანსწრაფული შრომა, რომელიც ამ ბოლო დროს მის უკვე აღიარებული ვარჯიშში შედევნიდა.

დაღეს თბილისის სპორტის სასახლეში ფინალური შეხვედრები გაიმართება.

ნ. შატაძე.

გამოგვიღობება „უხეხურთის მეფესთან“

პელეს ველარ იხილავენ მინდორზე, 1977 წლის 1 ოქტომბერს 78.000 მაყურებლის წინაშე „მეფე“ დაემშვიდობა ფეხბურთს. სახეიშოდ გამოწყობილი გოგონები, სიტყვით გამოსვლა, რომელიც ცრემლებით დამთავრდა... ქვეშაობიტი ზეიმი იყო და მას მხოლოდ პეი, ფეხბურთის ნამდვილი მეფე, იმსახურებდა... ამიერიდან არც ერთი მოთამაშე არ გამოვა „კოსმოსის“ შემადგენლობაში მეათე ნომრით...

ფრანგულ ქურნალ „მონდილის“ კორესპონდენტი ესაუბრა პელეს:

— სულ რამდენიმე წუთია, რაც ნიუ-იორკის „კოსმოსის“ დატოვეთ. რას ფიქრობთ ახლა?

— ძალზე მწყვეტა გული, რადგან ჩემი ცხოვრების ყველაზე მნიშვნელოვანი ფურცელი გადავშალე. მხოლოდ ერთი რამ მინუეებს: ფეხბურთიდან წასვლა ჩემი ნებით ხდება, ამას არავინ მაიძულებს. არიან მოთამაშეები, რომლებიც ტრავმის გამო მიდიან, ან ფულსთვის თამაშობენ. მე აღარ ვითამაშებ და ეს მხოლოდ ჩემი გადაწყვეტილებითაა გამოწვეული.

— რას იტყვით თქვენი საფეხბურთო კარიერის ციფრების შეჯამება რამ შეიძლება?

— პირველი მატჩი, როგორც პროფესიონალმა ფეხბურთელმა, 1956 წლის 7 სექტემბერს ჩაატარე და ბოლო კი — 1977 წლის 1 ოქტომბერს. ეს პროფესიული ფეხბურთის 21 წელია, რომლის განმავლობაშიც 1.363 მატჩი ჩაატარე და 1.281 გოლი გაიტანე. პირველი გოლი „სანტო-ანდრეს“, ბოლო კი „სანტოსის“ კარში გაიტანე... ჩემს ბრძნილოდ თანამოძემებთან ერთად სამჯერ მოვიგე მსოფლიოს თასი, ათჯერ სან-პაულუს ჩემპიონატის საუკეთესო თავდასხმელი ვიყავი. 88 ქვეყანაში ვიყავი მაშე, შეხვედრა ორ პაპს, 5 იმპერატორს, 108 მთავრობის ხელმძღვანელს...

— თქვენ დაწერეთ პოემა, რომელშიც ნათქვამია: „შთავარია, რასაც ვქმნი და რასაც ჩემს შემდეგ დავტოვებ“. რას გულისხმობთ, რაც უკვე გააკეთეთ თუ კიდევ აპირებთ რამის შექმნას...

— ვფიქრობ, რომ სწორედ ფეხბურთმა მომცა საშუალება ყველა ქვეყანისა და ყველა ფენის ადამიანებთან მქონდა კონტაქტი, მერსუნა სიკეთისთვის. განსაკუთრებით ბავშვებისთვის საჭირო მეტი ყურადღების მიქცევა, მათთვის სიყვარულის გრძობის შთანერგვა.

— თქვენი გამოსვლის დასასრულს სტადიონზე მოსულ მაყურებლებს რატომ თხოვეთ სამჯერ გაემგორებინათ სიტყვა „იყავარული“?

— იმიტომ, რომ ადამიანებმა, რომლებიც პატებს მცემენ, უნდა იცოდნენ, რომ ჩემს ცხოვრებაში ფეხბურთი და კაცთმოყვარეობა არასოდეს გამიჯნულან ერთმანეთისგან.

— ყველგან, სადაც კი ყოფილხართ, მაყურებელი ტაშით გხვდებათ, კასიუს კლეის კი რინგზე სტენით იკლემენ. რა განსხვავებაა თქვენს შორის?

— არავითარი. როდესაც ხალხს ვთხოვე სამჯერ გაემგორებინა „იყავარული“, კასიუს კლეს თვალები ცრემლით ავსო... ვის შეუძლია ახლა ჩვენს შორის განსხვავებაზე ილაპარაკოს?

— მაშაქვენი პროფესიონალი ფეხბურთელი იყო, მაგრამ არასოდეს განუცდა წარმატება, დღესაც როცა მას „კოსმოსის“ მეათე ნომერი მაისური გადაეცეთ, რა ფიქრები გატრიალებდათ თავს?

— ვფიქრობ იმ ეპოქის პროფესიონალ ფეხბურთელთა უნაყოფო ცხოვრებაზე, როდესაც მე დავიწყე თამაში. მაშაქვენი ყოველი მატჩის შემდეგ სიღარიბეს უბრუნდებოდა. მე ვფიქრობ...

და აგრემლებულ დღეებზე, როდესაც ბაურუში ვაპირებდი წასვლას პროფესიონალი ფეხბურთელის ბედის საფლავად. გავისუნე ჩემი პირველი საუკეთესო მატჩიც.

— საიდან მოდის ზედმეტი სახელი — პელე?

— ეს თავადაც არ ვიცი უსტად. ჩემმა მშობლებმა ზედმეტი სახელი „დიკო“ შემარქვეს. პელე გაცილებით გვიან გახვდა. ვფიქრობ, ეს მაშინ მოხდა, როდესაც ჩემს ამხანაგებთან ერთად ვთამაშობდი მიწის ყოველგვარ თავისუფალ ადგილზე; რომლებსაც ჩვენში „პელადებს“ უწოდებენ. მე ბურთი კარგად მიმქონდა კარისკენ და ჩემს უხანში ავტორიტეტი მქონდა.

— რა ვახსოვთ ყველაზე უკეთ?

— მძიმედ მხოლოდ ორჯერ დავშავდი ჩემი სპორტული კარიერის მანძილზე. უპირატესობას ვაძლევ 1970 წელს მსოფლიო თასის მოგებას, გამოსამშვიდობებელ მატჩს „პარაკანას“ გატეხილ სტადიონზე, 1969 წლის 19 ნოემბერს მეთათვე გოლს „პასკო და გამას“ კარში და ბოლოს ამ წუთებს, როცა შეერთებული შტატების ჩემპიონის ტიტულს ვემშვიდობებ... 1966 წელს ჩემმა მოწინააღმდეგეებმა ბულგარებმა შეჩვევა და პორტუგალიელმა მორისმა მწყობრიდან გამომიყვანეს. მოედანი რომ დატოვებ, მივხვდი, რომ ფეხბურთი იცვლებოდა. მაშინ, რადეხინივე თვის განს...

მაკლობაში ძალზე სასოწარკვეთილი ვიყავი...

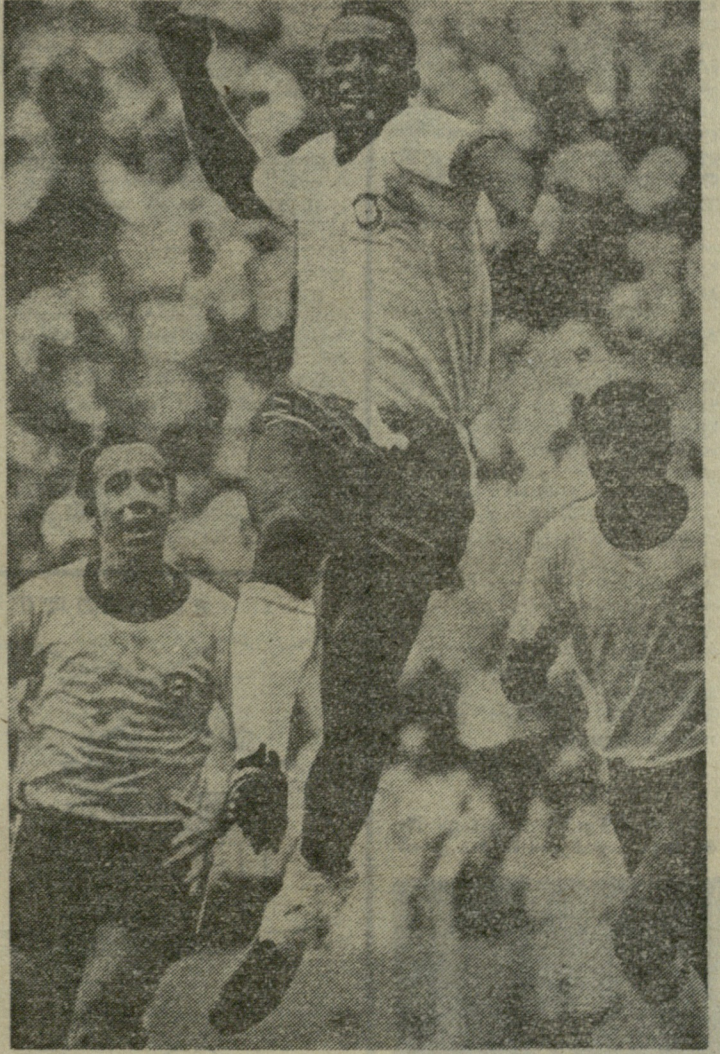
— რატომ არ მონაწილეობდით 1974 წელს მსოფლიო თასის გათამაშებაში?

— ნაწილობრივ იმ მიზეზების გამო, რასაც ზემოთ მოგახსენეთ: ძალადობა, მძიმე თამაში, ის, რასაც კვრთალები რეალიზმს უწოდებენ. პელეს უხეშად ეთამაშებიან, ტოსტაო ხახვირად დაბრმავებულია, განა ეს ფეხბურთია? იყო, აგრეთვე, ოჯახური და პროფესიული მიზეზებიც.

— ჩვენ ახლა კასიუს კლეს ვახსენეთ. ბევრის აზრით, თქვენი ავტორიტეტი გაცილებით მტიცივე პოლიტიკური პოზიციების დაქვეშა შეგებლოთ?

— კარგად მესმის, რაც ჩემს ირგვლივ ხდება, მაგრამ მე პირველ რიგში ფეხბურთელი ვარ და დროც არ მქონდა სხვა სახალაზრდებზე მეფიქრა პოლიტიკური პრობლემებზე... ისე კი ვერავითარ განსხვავებას ვერ ვხედავ მეფეს, დიქტატორს, იმპერატორსა და ყველაზე მდაბიო წარმომობის მაყურებელს შორის.

— თქვენ 1.281 გოლი გაიტანეთ. რას გრძნობდით იმ წუთს, როცა ბურთი ბადეში ეხვეოდა?..

— ეს არარეულებრივი წუთებია. მაყურებელთა ყვირა ჩემში ჭეშმარიტ სულიერ აღტყინებას იწვევს...

— და მაშინ მუშტს სწევთ ჰაერში და სიხარულისგან დახტიხართ, არა?..

— დიას, ეს ჩვევა 1957 წლიდან დამყვა. მოწინააღმდეგის მინდორზე მაყურებელი მისტყენდა, ჩემი დათრუნება უნდოდა... გოლი გაიტანე, ტრიუმფებს მივებრუნდი და ხტუნვა დავიწყე, თანაც მუშტს ვიქნევიდ... ეს შესტი მალე ბევრად უფრო მნიშობიანი გახდა...

— ვინაა ის საუკეთესო ფეხბურთელი, რომლის გვერდით გითამაშეთ?

— 1966 წელს ინგლისში, მსოფლიო თასის გათამაშების შემდეგ, გადაწყვიტე ნაკრებში აღარ მეთამაშა, მაგრამ 1969 წელს დაეთანხმდი შესაჩრვე მატჩებში მონაწილეობაზე. ექვსი მატჩი ტოსტაოსთან ერთად ცენტრალურ თავდასხმელად ვითამაშე. შემდეგ იყო მექსიკა, სადაც ჩვენ გამარჯვებულნი ვიყავით. ტოსტაო იდეალური პარტნიორი იყო და ძალზე სამუშაო, რომ იმულებული გახდა ასე წაადრევა გამომშვიდობებოდა ფეხბურთს.

— თქვენს შვილს ედსონი ჰქვია არა?.. ითამაშებს იგი თქვენს ვეხბურთს?

— წარმოდგენა არა მაქვს, ამას თვითონ გადაწყვეტს...

— 1975 წლის 9 ივნისს ნიუ-იორკის „კოსმოსთან“ დასდეთ ხელი შედარებას და ათანხმდით ფეხბურთის დაბრუნებოდით. რატომ?

— იმიტომ, რომ წამოწყება მეტად ორიგინალური იყო. საჭმე უპირველეს ყოვლისა იმას ეხებოდა, რომ ფეხბურთი დამკვიდრებულყოფ კონტინენტზე, რომელიც ერთადერთი უქვედა წინააღმდეგობას ამ პოპულარულ თამაშს. როდესაც აქ ჩამოვედი, ყველაფერი გასაკეთებელი იყო: ყველაფრის მოსაგარებლად კი მომიხმეს მე, პატარა ბრძნილოელი კეთილი კაცი და ეს მაშინ, როცა აქ 200 მილიონი მცხოვრებია.

— როგორ ფიქრობთ, შეასრულეთ განზარახული?

— ვფიქრობ, მეც ხელი შეუწევი ამერიკის შეერთებულ შტატებში ფეხბურთის განვითარებას. აქ დიდი წინსვლაა. მიმომშვიდებელი მხოლოდ პროფესიულ მხარეს ხედავენ, მაგრამ წელნულა თვის იყრიან ასობით მოყვარულთა კლუბები, საიდანაც წამოვიღენ კარგი ფეხბურთელები.

— რა რჩევას მისცემთ ახალგაზრდა ფეხბურთელებს?

— მუდამ ბრძოლა საჭირო, ვინაიდან გოლის გატანის შანსი შეიძლება ნებისმიერ წამში გამოჩნდეს.

— სტოვემთ ფეხბურთს და საქმის კაცი ხდებით?

— მე ახლანან ხელი მოგაწერე სელმეჯურლებს ფირმა „ვარნერ პროდუქტს“ და მაინც ფეხბურთის სფეროში ვრჩები, რომელიც ესოდენ მიყვარს.

ფრანგულიდან თარგმნა ლალი ვაპუკიანმა.

სეპტემბერი

26 იანვარს დანიამი სტარტი აიღო ხელბურთულ ვაჭთა გუნდების IX მსოფლიო ჩემპიონატმა.

შესარჩევით თამაშები ოთხ ჯგუფში მიმდინარეობს. მესამე ჯგუფში გამოდიან სამქოთა ხელბურთელები. მათი პირველი მეტოქე ისლანდიის გუნდი იყო. ინიციატივას თავიდანვე დაუდვლენ სამქოთა სპორტსმენები და მატჩის ბოლომდე არ გაუშვიათ ხელიდან. საბოლოოდ გამარჯვება — 22:18 (14:9). გამარჯვებულთაგან გოლები ავტორები არიან: ვასი (4), მაქსიმოვი, კრავოვი, ჩერნიშოვი, კილიაევი, ყუი — 3-3, ილინი, რეზანოვი, ბელოვი — 1-1. ამავე ჯგუფში დანიამ მოუგო ესპანეთს — 19:15.

სხვა ჯგუფებში თამაშები ასე დამთავრდა: I ჯგუფი — იუგოსლავია — კანადა 24:11, გდრ — ჩეხოსლოვაკია 16:13; II ჯგუფი — უნგრეთი — საფრანგეთი 33:22, რუმინეთი — გდრ 16:18; IV ჯგუფი — მედიცა — ბულგარეთი 31:16, პოლონეთი — იაპონია 26:21.

გუშინ ჯგუფებში მორიგი შეხვედრები შედგა. სსრ კავშირის გუნდი ესპანეთს ეთამაშა, დღეს კი სამქოთა ნაკრები მასპინძლებს ხვდება.

შტრასბა-პლასსონ მიდამოებში დამთავრდა სოციალისტური ჯგუფების დინამოელთა ზამთრის IV სპარტაკიადი. სამქოთა სპორტსმენებმა ამ შეჯიბრებაში საბოლოოდ 157 ქულა მოგროვეს და 68 ქულაში ჩამოიტოვეს ჩეხოსლოვაკიის „რუდა გვეზლა“. III ადგილი წილად ხვდა გდრ-ის „დინამოს“ — 73.

ქალთა შორის, როგორც 5, ისე 10 კილომეტრზე რბენა მოიგო ე. იურასოვამ (სსრ კავშირი) — 16.04.99 და 31.54.02. სამთო-მთიხილამურე ქალთა შეჯიბრების ბოლო სახეობა გიგანტური სლალომი იყო. აქ ლეოვოლა ტ. პერჩატი-ნიამ იმარჯვა. სამქოთა სპორტსმენებმა მოიგეს, აგრეთვე, ესტაფე-

თსილავაკაი

ტები. ვაჭთა შორის 4×10 კილომეტრზე ფე. სიმამოვმა, ვ. კუნცი-ოვმა, ა. იურასოვმა და ა. კუნცი-ოვმა ტრანსის ვაჭლას 1 საათი, 54 წუთი და 07.75 წამი მოაწოლეს, II ადგილზე გასულმა გდრ-ის კვარტტმა კი აჩვენა 1:56.46.04. ქალთა შორის 4×5 კმ რბენაში ვ. ტრიაკის, ა. ერმაკოვის, ლ. მერიკისა და გ. იურასოვის შედეგია 1:06.04.87. აქ II ადგილი ჩეხოსლოვაკიის „რუდა გვეზლას“ ხვდა — 1:08.16.35.

ბოლო დღეს მოეწყო ორქვი-ლითა შეჯიბრება. იმარჯვა ბ. ციმერმანმა (გდრ) — 429,3 ქულა.

სურათზე: ნოდარ მოლაბაძის და ვლადიმერ პარაკეტის მატჩის ფინიში.

კოტორაშვილის ფოტო.

საქართველოს კომუნისტური პარტია

ახალი ჩემპიონი

მ. ჩიბრონიძის მატჩის შემდეგ ვ. სტეინიცის მონაწილეობა არ მიუღია ტურნირში. იგი აღარ აპირებდა პრაქტიკულ თამაშს დაბრუნებდა, რადგან მისმა ახალმა საჭადრაკო მოძღვრებამ საყოველთაო აღიარება და მოწონება დაიხასიათა. მაგრამ საზოგადოებას უნდა დასტოვო ჩემპიონის თამაში.

იმ დროს სტეინიცის ღირსეულ მეტოქეებად მ ჩიგორინი და გერმანელი დილისტატი ზ. ტარაში მიიჩნეოდა. ტარაში სახელი გაითქვა ბუესოსა (1889 წ.), მანჩესტერის (1890 წ.) და დრეზდენის (1892-93 წ.) საერთაშორისო ტურნირებში პირველი პრიზების მოპოვებით. 1890 წელს მან უარი თქვა მსოფლიო ჩემპიონთან შეხვედრაზე, მას ჯერ ვერ გავუმკლავდებო.

მაგრამ ამავე დროს ჭადრაკის სამყარო განვივრცელდა ადგილებდა თვალს ბერლინელი ჭადრაკი მოჭადრაკის ე. ლასკერის წინაშე.

განსჯილ ლასკერმა (დაიბადა 1868 წლის 24 დეკემბერს ბერლინში) 9 წლისა იწავლა ჭადრაკის თამაში. მისი უწყველი ნიჭის გამოვლენას ხრულაოდა დიდი ამავე მოძღვრის უფროს მას, ექიმსა და ოსტატს, ბერტოლდს. ძმებმა მხოლოდ ერთხელ (1890 წ.) ითამაშეს ერთ ტურნირში და I-II ადგილები გაიყვეს. მათ შორის გამართული პარტია ეთანულია მოიგო, გიმნაზიის დამთავრებისთანავე, 1889 წელს ლასკერი ბერლინის უნივერსიტეტის მათემატიკის ფაკულტეტზე შევიდა. იმავე წელს მან ოსტატის წოდება მოიპოვა. ამ წარმატებას მოჰყვა ახალგაზრდა ლასკერის მეტად სერიოზული გადაწყვეტილება: დროებით თავი დაენებებინა სწავლისთვის, მთელი ძალ-ღონე ჭადრაკისთვის მოეთედებინა და ებრძოლა...

მსოფლიო პირველობისთვის. სწავლა ახალგაზრდამ საოცრად სწრაფად, ოთხ წელიწადში განახორციელა თავისი ჩანაფიქრი.

ლასკერი შესაშური ენერგიით მიღებულ მიზნისკენ. ძალიან ბევრს თამაშობდა, რათა სასოფლიოებრიობის მოწოდება და მხარდაჭერა დაემსახურებინა. მან მატჩებში სძლია ინგლისელ ოსტატებს, რომელთაგან უძლიერესი თავიდან მას ალმაყერად უყურებდნენ.

1892 წლის შემოდგომაზე მოუხვეწიარო ლასკერი აპირებს „დასაპყრობად“ გაემგზავრო. იგი ბევრს და წარმატებით თამაშობს. ამერიკელებზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ვერონის გამარჯვებამ ნიუ-იორკის 1893 წლის ოსტატთა ტურნირში, რომელშიც ყველა — ცამეტი მეტოქე დაამარცხა!

ამ წარმატებების შემდეგ თავისთავად წამოიჭრა სტეინიც — ლასკერის მატჩის მოწყობის საკითხი. შეხვედრის ჩატარება ითავა ჰავანის საჭადრაკო კლუბმა. ყველასთვის მოულოდნელად სტეინიცმა გამოწვევა მიიღო. მას მოსწონდა დაუღალავი ლასკერი, მისი თამაშის მანერა, რომელიც სტეინიცის ახალი, მოძღვრებიდან იყო აღმოცენებული. ამიტომ მსოფლიო ჩემპიონი ბევრ დამომბაზე წავიდა. მან მიიღო ლასკერის წინადადება თამაშის ადგილის თაობაზე.

მეტოქეებმა მოილაპარაკეს, რომ ითამაშებდნენ 10 მოგებულ პარტიაში (ყარმების ჩათვლად) სამ ქალაქში — ნიუ-იორკში ოთხ, ფილადელფიაში სამ მოგებამდე და მონრეალში (კანადა) მატჩის ბოლომდე. მატჩი მიმდინარეობდა 1894 წლის 15 მარტიდან 26 მაისამდე. აი, როგორ წარიმართა იგი: I პარტია მოიგო ლასკერმა. II პარტიაში სტეინიცმა იერიშით სძლია მეტოქეს. ლასკერმა არ დააყოვნა რევენში, მაგრამ IV პარტიაში კვლავ გაიმარჯვა მსოფლიო ჩემპიონმა. V და VI პარტიები ყარმით დამთავრდა.

VII პარტიაში სტეინიცე ჩინებულად თამაშობდა, მოაგები მოსიციცაგო, მაგრამ მოულოდნელად დამარცხდა. ლასკერის შეუპოვრობამ დაღალა ხანდაზმული ჩემპიონი და იგი მწირედ შეეცა. ამ წარუმატებლობამ თითქმის შეცვალა სტეინიცე. მან ზედღვივდა კიდევ ოთხი პარტია წააგო, სამი მათგანი — ფილადელფიაში. ლასკერი საგრძნობლად დაწინაურდა: +7-2=2.

მონრეალში მსოფლიო ჩემპიონი გონს მოვიდა და ლასკერს დიდი ბრძოლა გაუმართა. XII პარტია ყარმით რომ დამთავრა. ზედღვივდა მოიგო XIII და XIV პარტიები. მაგრამ ლასკერმა ადვილად გადაიტანა მარცხი და მყისვე ანასტაზურა დანაკარგი: სტეინიცის ფარ-ხნალი დააყოვნა XV და XVI პარტიებში. სტეინიცმა დიდი ბრძოლა მოიგო XVII პარტიაში, რაც მისი უკანასკნელი წარმატება აღმოჩნდა. XVIII პარტია ყარმით დასრულდა, XIX პარტია ლასკერმა მოიგო და მატჩიც დამთავრდა.

+10-5=4 — ასეთია შეხვედრის ანგარიში ლასკერის საპირველობად. მოეზრენი ამბობდნენ: რა მოხდა 26 წლის ახალგაზრდამ 58 წლის მოხუცი დამარცხდა. ტარაში და მისი თანამოაზრენი უწყნებდნენ ლასკერს თამაშს. პრობლემებისადმი მიდგომას. ერთი სიტყვით, ლასკერის გამარჯვებას უნდობლად შეხვდნენ. საჭიროა ლასკერმა დამატკიცოს, რომ იგი ნამდვილი მსოფლიო ჩემპიონია. დაუღლები ლასკერი მზად იყო საბრძოლველად.

სტეინიცმა რაინდულად დაამთავრა ორთაბრძოლა. XIX პარტიაში დანებების შემდეგ იგი აჯა და ყველას გასაგონად წარმოთქვა:

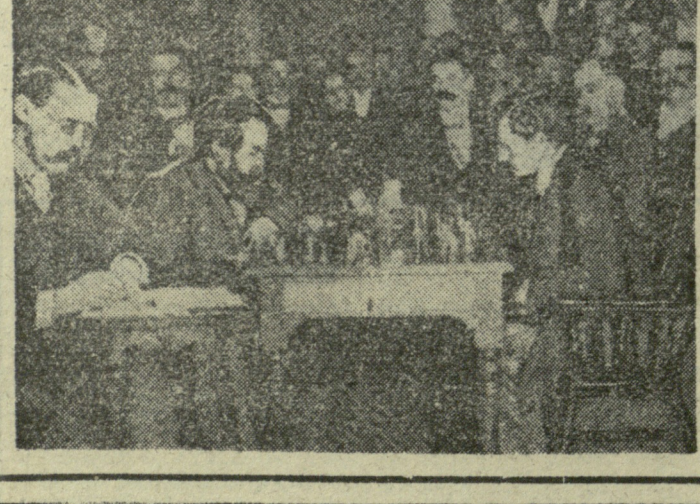
— სამეზის ვაშა ახალ მსოფლიო ჩემპიონს!

ერთი საათის შემდეგ, იგი დიხანს უკად საჭადრაკო მაგიდას. ფიქრმა გაიტაცა. არავინ იცის რა აწუხებდა ჭადრაკის მოჭირბაშულს, მის თავდადებულ მსახურს. იქნებ ის, რომ უსასხრობის გამო აღარ ჰქონდა თავისი საჭადრაკო შურნალი, ვერ გამოეცა თავისი ნაშრომების ტომები. შეიძლება აქ გადაწყვიტა გულდამს სტეინიცმა დაბრუნებოდა პრაქტიკულ თამაშს. მას სომ 1883 წლიდან ტურნირში არ უთამაშია. მაგრამ ჯერ საჭირო იყო კვლავ აღედგინა წარსული დიდება, მსოფლიო ჩემპიონის ტიტული.

...და 1894 წლის შემოდგომაზე სტეინიცმა ახალი მსოფლიო ჩემპიონი მატჩ-რევანში გამოიწვია. ლასკერმა თანხმობა შეუთვალა.

თ. გიორგაძე.

ს უ რ ა თ ე : ვ. სტეინიცე (მარცხნივ), ე. ლასკერი მატჩის დროს.

მიჯანი — ოთხეული

რომოს ცნობილია, 25 იანვარს სტარტი აიღო უმაღლესი ლიგის კალათბურთულ ვაჭა გუნდების საჯავირო ჩემპიონატის მეორე ეტაპმა — რვა უძლიერესი გუნდის შეჯიბრებამ. სსრ კავშირის ჩემპიონატის ბრინჯაოს პრიზიორები, თბილისის „ღინამოს“ კალათბურთელები პირველ ორ მატჩს მეტოქეთა მოედანზე ატარებენ — მოსკოვში ადგილობრივ არმიელებთან (დღეს) და თავიანთ თანაკლებლებთან (31 იანვარს). ამ საპასუხისმგებლო ეტაპის წინ ჩვენი გუნდის კორესპონდენტი ესაუბრა დინამიულთა უფროს მწვრთნელს, საქართველოს დამსახურებულ მწვრთნელს, სპორტის ოსტატ ლ. მოხევილს და სთხოვა გახეთოს მკობეველთათვის მოეთხორო გუნდის მზადების შესახებ. აი, რა სიტყვამან:

— კალათბურთის საჯავირო ფედერაციის გადაწყვეტილებით ვმეტაპზე შეჯიბრებები ჩატარდება ახალი ფორმულით: ოთხი-12-წუთიანი ტიპი. ეს მოთამაშეებისგან, პირველ რიგში კი, რა თქმა უნდა, ახალგაზრდა კალათბურთელებისგან გარკვეულ დამატებით ფიზიკურ და ფსიქოლოგიურ მომზადებას მოითხოვს, საბუნდოროდ, გა-

პრობლემა

ოლიმპიად-80-ის საორგანიზაციო კომიტეტმა სსრ კავშირის „გლოსპორტბრძოლისა“ და საბჭოთა საგარეო ვაჭრობის ორგანიზაციებთან ერთად დაიწყო მზადება მეორე სტეილიზებული საერთაშორისო გამთფენის — „სპორტული ინვესტარი და აღჭურვილობა“ — მოწყობისთვის, რომლის გახსნა ნავარაუდევია 1978 წლის აპრილისთვის.

გამოფენის მიზანია წარმოადგინოს თანამედროვე სპორტში გამოყენებული მეცნიერებისა და ტექნიკის უკანასკნელი მიღწევები და ვაჭარქელის სხვადასხვა ორგანიზაციებთან და ფიქრებთან ორმხრივ სასარგებლო თანამშრომლობა. ფიქრები, რომლებიც საორგანიზაციო კომიტეტთან ხელი მოაწერეს შეთანხმებას ბროდუკციის მიწოდების თაობაზე ოფიციალური მიმწოდებლის პირობებში, თავიანთ ნაკეთობებს მოსკოვის ოლიმპიადის ემბლეით წარმოადგენენ.

როგორც საუდესის კორესპონდენტი ოლიმპიად-80-ის საორგანიზაციო კომიტეტიდან აცნობეს, სპორტულ-ტექნოლოგიური საშუალებების განხრით „XII ოლიმპიური თამაშების“ ოფიციალური მომმარაგებლის“ დიპლომი 8 ცნობილია ფირმამ მიიღო. მათ შორის არიან უნგრეთის სავარეო ვაჭრობის გაერთიანება „ელექტრონიკა“ (საინფორმაციო ტექნოლოგიები), გერმანიის ფირმა „ფეხლინ-გეიტერ-დრაგ-არტურე“ (პისტოლეტიბ სროლის აღჭურვილობა).

უკვე ტრადიციად იქცა შევიცარის ფირმა „სეის-ტიმინისთვის“ ზოგიერთი ოლიმპიური შეჯიბრების შედეგების „ფიქსაციის“ ორგანიზაციის უფლების მინიჭება. „სეის-ტიმინის“ აღჭურვილობას ენახავთ მოსკოვში მძლეოსნობაში, ცურვაში და ევლოსპორტში შეჯიბრების დროს ოლიმპიად-80-ის დანარჩენ 11 სპორტის სახეობაში შედეგებს აღწესხავს სამამული აპარატურა. (საკლეს).

ესპანეთი — იტალია

მალრიდი. ესპანეთისა და იტალიის ფეხბურთელებმა, რომლებიც მომავალი მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალში მონაწილეობენ, ესპანეთს დედაქალაქში, კლუბ „რეალ-მადრიდის“ სტადიონზე ჩაატარეს აშხანავარი საერთაშორისო შეხვედრა. იგი მოიგეს ესპანელებმა ანგარიშით 2:1 (1:0).

ანგარიში მე-10 წუთზე პენალტით გახსნა მასპინძელთა ნახევარ-მეფელმა პირიმ, ხოლო 57-ე წუთზე დანიმ მეორედ აიღო იტალიელთა კარი. მატჩის დასასრულს სტუმრებმა შეძლეს ერთადერთი საპასუხო ბურთის გატანა (ტარდელი).

არ იყვნენ ჩანახარნი და პრუფი • სტუმრად გატანილმა გოლმა გაღაფნიბა • „საბანგაო შტაბი“ • ჩემპიონატის განხილვების საპირფხ ბატჩიანი • ღადაღანს ფიჭუ-ს მსაჯთა კოლპიბა.

ჰასპა. პოლანდის ნაკრებმა, რომელიც მსოფლიო ჩემპიონატისთვის ემზადება, აფიქმარში აშხანავური მატჩი ჩატარა იმ უცხოელ ფეხბურთელთა ნაკრებთან, რომლებიც პოლანდის კლუბებში გამოდიან და გამარჯვა ანგარიშით 1:0. გოლი გაიტანა რეზა. პოლანდის ნაკრებში არ თამაშობდნენ რენსენბინკი, რომელსაც საამისი უფლება არ ღართო მისმა კლუბმა „ანდრეოპტმა“ (ბელგია), აგრეთვე კრუიფი, რომელმაც ადრევე განაცხადა, რომ არ ითამაშებს მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალში.

ტუნისი. მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალის მონაწილემ ტუნისის ნაკრებმა თავის მინდორზე აფრთხის თამაშების განმორებით შერჩევითი მატჩი მოუგო ლიბანის გუნდს — 2:1, მაგრამ 2 მატჩის ვაშში იძულებული იყო დაეთმო მეტოქისთვის, ვინაიდან მას პირველი თამაში მოგებულ ჰქონდა ანგარიშით 1:0. ყველაფერი გადაწყვიტა ლიბანელთა მიერ სტუმრად გატანილმა გოლმა. ტუნისელთაგან მი-

საქართველო
საბჭოთა კავშირის
საბჭოთა კავშირის
საბჭოთა კავშირის

„სპორტლიტ“

სპორტული ლატარიების მოვარმა სამმართველომ შეაჯამა შედეგები „სპორტლიტის“ და „სპორტლიტ-2“-ის მეოთხე ტარაუებისა, რომლებიც მოსკოვში 25 იანვარს მოეწყო.

„სპორტლიტ“-ი ექვსი ნომრის გამოცნობისთვის მოგება 5000 მანეთია, ექვსი ნომრისთვის (შეღვათიანი ბურთულით) — 2291, სუთისთვის — 1291, ოთხისთვის — 42, სამისთვის — 3.

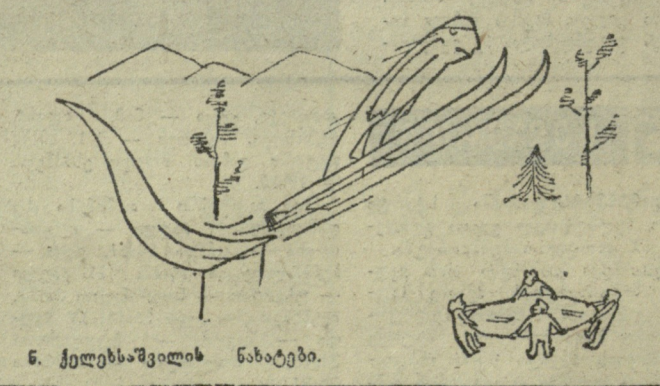
„სპორტლიტ-2“-ი ექვსი ნომერი გეჯავინ გამოიცნო; სუთი ნომრის გამოცნობისთვის მოგება 2276 მანეთია, ოთხისთვის — 37, სამისთვის — 3.

გაშინს მოსკოვში გაიმართა „შაბათის სპორტლიტის“ მორიგი, მეოთხე ტარაუი.

ბი, ილბიანი ციფრები:
პირველი: 3, 6, 12, 18, 26.
მეორე: 6, 7, 11, 15, 27.

რედაქტორი
ა. გასილიანი.

მხიარული ფანტაზია

5. ქელესაშვილის ნახატები.